

UCHWAŁA NR RG.0007.286.2022
RADY GMINY KOBIOR

z dnia 31 marca 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym Gminy Kobiór na lata 2022-2025**

Na podstawie art.18 ust 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. u. z 2022 r., poz.559 ze zm.), art.4¹ ust 1, 2,2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.) oraz art. 5 ust. 1 i art. 10 ust. 1, 2, 2a, 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.)

Rada Gminy
uchwala:

§ 1.

Uchwala się Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym Gminy Kobiór na lata 2022-2025, jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

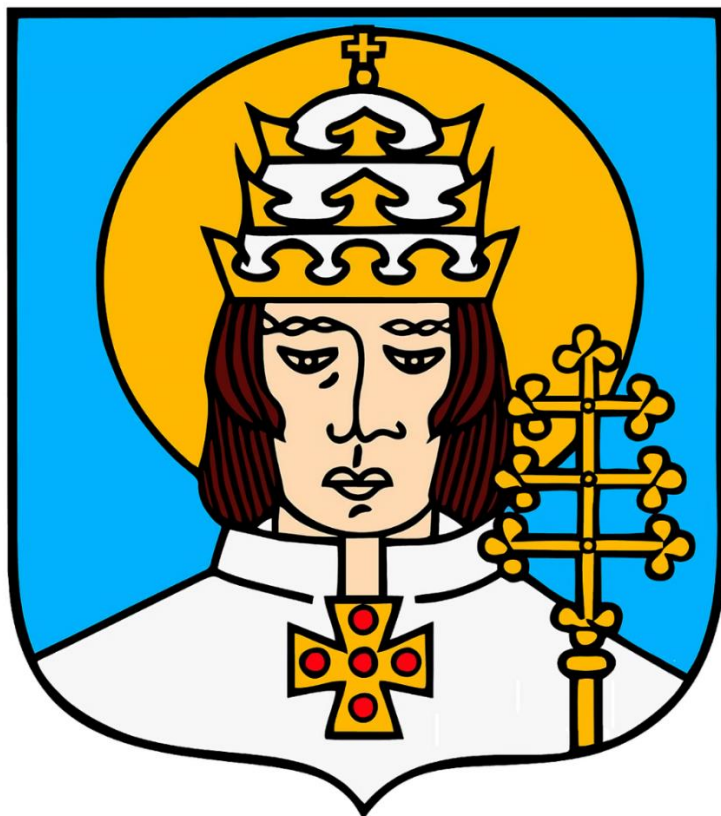
Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kobiór.

§ 3.

Uchwałą wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

mgr Przemysław Sawicki

Załącznik do uchwały
Nr RG.0007.286.2022
Rady Gminy Kobiór
z dnia 31 marca 2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH,
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
ORAZ UZALEŻNIENIOM BEHAWIORALNYM
GMINY KOBIOR
NA LATA 2022-2025**

Kobiór, 2022

Spis treści

Wprowadzenie.....	2
Podstawy prawne.....	5
Rozdział I – Diagnoza	6
Wstęp	6
Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców	6
Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży	14
Rozpoznanie – ankieta dot. uzależnień behawioralnych	23
Wnioski i rekomendacje”	24
Rozdział II – Założenia i Adresaci Programu	28
Rozdział III – Realizatorzy Programu (posiadane zasoby)	29
Rozdział IV – Cele Programu	30
Rozdział V – Zadania Programu i sposoby ich realizacji.	31
Rozdział VI – Finansowanie zadań	35
Rozdział VII –Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kobiórze	36
Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	36
Zasady wynagradzania Członków Komisji	37
Rozdział VIII – Postanowienia końcowe	38

WPROWADZENIE

Ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 2469), dokonano zmian dotyczących polityki państwa w zakresie szeroko rozumianej profilaktyki uzależnień. Dotychczas uchwalane przez gminy programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania od substancji psychoaktywnych (względnie: przeciwdziałania narkomanii), mogą być rozszerzone o kwestie przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (zgodnie z nowym brzmieniem art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywana jest grupa objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Często są to zachowania akceptowane społecznie. Przykładami uzależnień behawioralnych są: hazard, uzależnienie od komputera (oraz gier komputerowych), fonoholizm (uzależnienie od telefonu komórkowego), zakupoholizm, ortoreksja (nadmierna koncentracja na zdrowym odżywianiu).

Uzależnianie od alkoholu, jak również uzależnianie od narkotyków bądź substancji psychoaktywnych, są z kolei uzależnieniami fizjologicznymi. Tego rodzaju uzależnienia są charakteryzowane jako nabyta silna potrzeba stałego zażywania określonych substancji, odczuwana jako szereg dolegliwości fizycznych.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, samorząd gminny jest zobowiązany do prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

1. zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo--wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów dotyczących reklamy napojów alkoholowych i zasad ich sprzedaży oraz występowania przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

W kontekście nowego brzmienia art. 4¹ ust. 2, planując działania w ramach Gminnego Programu, należy jednocześnie uwzględnić zadania wskazane do realizacji przez Narodowy Program Zdrowia 2021-2025. Jednym z celów operacyjnych jest „Profilaktyka uzależnień” (Cel operacyjny nr 2), do którego przypisano następujące zadania:

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka uzależnień (uniwersalna, selektywna, wskazująca) realizowana zgodnie z wynikami badań naukowych (w tym epidemiologicznych) oraz dobrą praktyką w dziedzinie przeciwdziałania uzależnieniom;
2. Monitorowanie i badania problematyki związanej z sytuacją epidemiologiczną w zakresie używania wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i elektronicznych papierosów, używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych i NSP, spożywania alkoholu (z uwzględnieniem monitorowania poziomu i struktury spożycia oraz dostępności alkoholu);
3. Edukacja kadr (w tym szkolenia) uczestniczących w realizacji zadań z zakresu profilaktyki uzależnień;
4. Poszerzanie i udoskonalanie oferty oraz wspieranie realizacji programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
5. Poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczo-wychowawczej dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i ich rodzin;
6. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości specjalistycznej pomocy dla osób doznających przemocy w rodzinie;
7. Redukcja szkód, leczenie, rehabilitacja i reintegracja społeczna osób uzależnionych oraz ich bliskich.

Wobec wszystkich wymienionych zadań jako jednego z realizatorów wymieniono jednostki samorządu terytorialnego.

Niniejszy Program określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z tychże uzależnień. Jest także dostosowany do specyfiki problemów występujących w gminie Kobiór i uwzględnia lokalne możliwości realizacji pod względem prawnym, administracyjnym i ekonomicznym. Zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych na terenie gminy mają charakter długofalowy i stanowią kontynuację wcześniej podejmowanych działań, co w dużym stopniu warunkuje ich skuteczność. Należy nadmienić, iż niniejszy Program może być modyfikowany w przypadku uzasadnionych potrzeb związanych z zapobieganiem i rozwiązywaniem problemów dot. uzależnień, uchwałami Rady Gminy Kobiór.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizatorem Programu jest Ośrodek Pomocy Społecznej albo centrum usług społecznych. W przypadku Gminy Kobiór realizatorem będzie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze. Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu niżej wymienione podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Punkt Konsultacyjny (w ramach GOPS),
4. Placówki oświatowe;
5. Placówki zdrowia;
6. Gminny Dom Kultury;
7. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki.

Swoimi działaniami wskazane podmioty są zobowiązane dążyć do zmniejszenia szkód zdrowotnych, społecznych i prawnych związanych z nadużywaniem alkoholu, jak również pozostałymi uzależnieniami.

PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Kobiór na lata 2022-2025

Ustawy:

1. z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm. – szczególnie w zakresie zmian wynikających z ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. z 2021 r., poz. 2469);
2. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050, ze zm.);
3. z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
4. z dnia 11 września 2015 roku o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.);
5. z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 633);
6. z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559);
7. z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057, ze zm.)

Programy krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025 (Rozporządzenie Rady Ministrów dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021–2025 – Dz. U. z 2021 r., poz. 642);
2. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 (Uchwała nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r. w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 M.P. z 2021 r. poz. 1204).

Inne:

Uchwała Nr RG.0007.194.2021 Rady Gminy Kobiór z dnia 25 marca 2021 r., w sprawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiór na lata 2021-2026.

ROZDZIAŁ I – DIAGNOZA

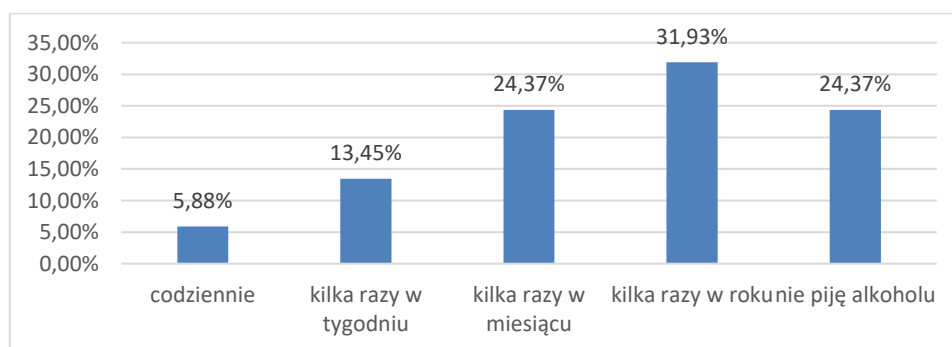
Wstęp

Konkretne działania profilaktyczne w zakresie uzależnień wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Źródłem informacji dotyczących skali problemów alkoholowych i narkotykowych na terenie Gminy Kobiór jest Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy oraz informacje z instytucji, których charakter działalności jest ściśle powiązany z problematyką uzależnień. Dodatkowo, w zakresie rozpoznania problematyki uzależnień behawioralnych, przeprowadzona została ankieta, m.in. wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Wskazana Diagnoza została przeprowadzona w 2020 r., a w badaniu łącznie wzięło udział 234 osoby (100 dorosłych mieszkańców, 122 uczniów szkoły podstawowej i 12 sprzedawców alkoholu). Badanie odnosiło się między innymi do problemów spożywania alkoholu, jak również zażywania narkotyków.

Diagnoza – badanie dorosłych mieszkańców

Na początku badań, ankietowanych poproszono o oszacowanie jak często spożywają alkohol. 5,88% respondentów przyznało, że spożywa alkohol codziennie lub pije kilka razy w tygodniu (13,45%). Kilka razy w miesiącu alkohol spożywa 24,37% osób a 31,93% kilka razy w roku. Należy zwrócić uwagę, iż 24,37% osób przyznało, że nie pije w ogóle alkoholu. Ukazuje to, iż problem alkoholowy w gminie istnieje lecz w małym stopniu.

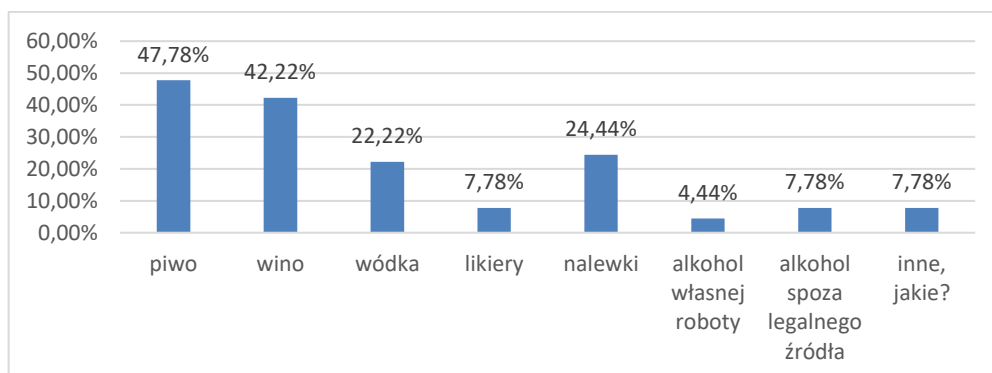

Jak często spożywa Pan/i alkohol?

Ankietowani, którzy przyznali, iż spożywają alkohol najczęściej sięgają po: piwo (47,78%), wino (42,22%), wódkę (22,22%), a także nalewki (24,44%). Dodatkowo po 7,78%

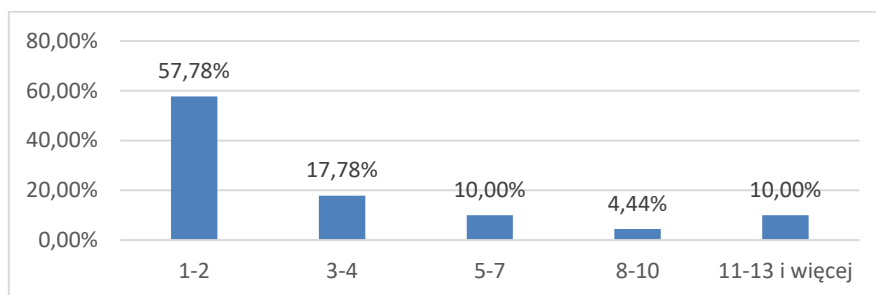

osób spożywa alkohol spoza legalnego źródła, likiery, a także „inne, jakie?” wymieniając: Bourbon, whisky oraz denaturat.

Jaki rodzaj alkoholu pije Pan/i najczęściej?

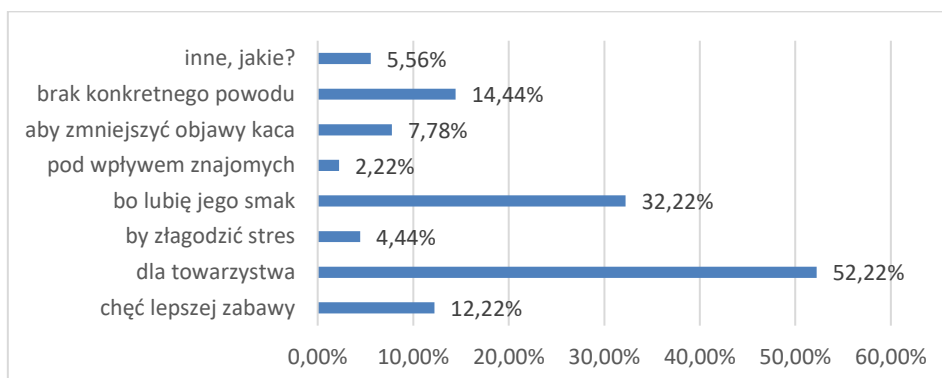
Dodatkowo 57,78% ankietowanych wybrało odpowiedź, iż spożywa od 1 do 2 porcji alkoholu jednorazowo. 17,78% respondentów przyznało, iż wypija od 3 do 4 porcji alkoholu w ciągu dnia, w którym go spożywa, następnie od 5 do 7 porcji oraz od 11-13 i więcej alkoholu wypija po 10,00% osób. Jedynie 4,44% osób spożywa od 8 do 10 porcji alkoholu.

Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije?

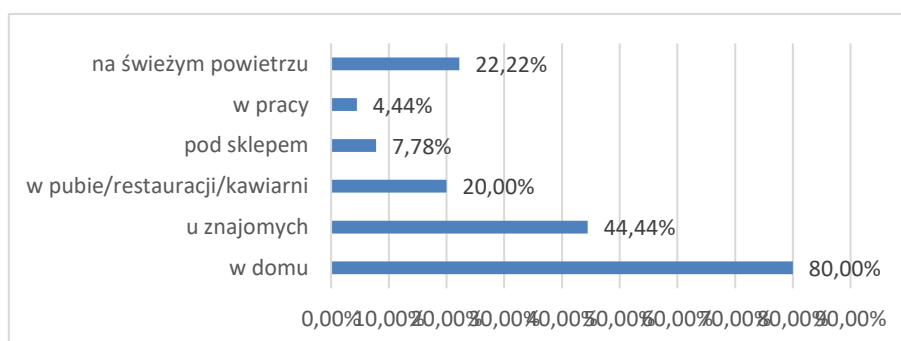
Porcja to szklanka piwa (250ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml).

Mieszkańcy sięgają po alkohol najczęściej, dla towarzystwa (52,22%), bo lubią jego smak (32,22%), z braku konkretnego powodu (14,44%), dla lepszej zabawy (12,22%), aby zmniejszyć objawy kaca (7,78%), a także by złagodzić stres (4,44%). Dodatkowo w pytaniu „inne, jakie?” respondenci odpowiadali: „relaks”, „dodatek podkreślający danie”, „dla relaksu po ciężkim dniu i dla celów zdrowotnych”, „ impreza”.

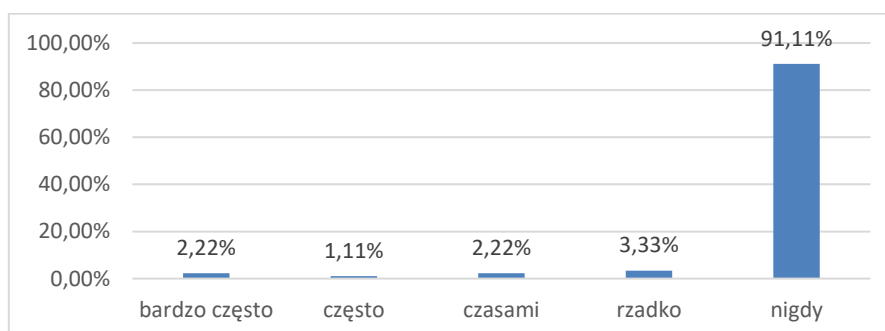
Z jakich powodów sięga Pan/i po alkohol?

Dodatkowo można zauważyć, że dorośli mieszkańcy najczęściej spożywają alkohol w domu (80,00%), u znajomych (44,44%), na świeżym powietrzu (22,22%), a także w pubie/restauracji/kawiarni.

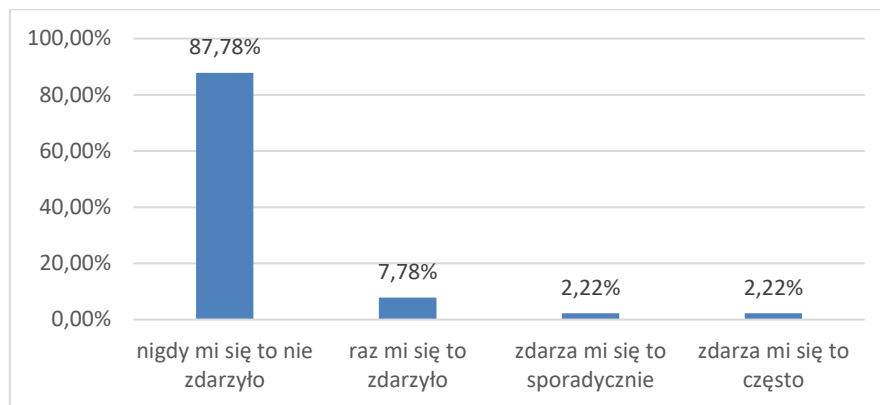
Gdzie najczęściej spożywa Pan/i alkohol?

Co więcej, 2,22% respondentów przyznało, iż czasami wykonuje swoje obowiązki zawodowe pod wpływem alkoholu, 3,33% wykonuje je rzadko a 91,11% ankietowanych nigdy nie wykonywało swoich obowiązków zawodowych pod wpływem alkoholu. Dodatkowo

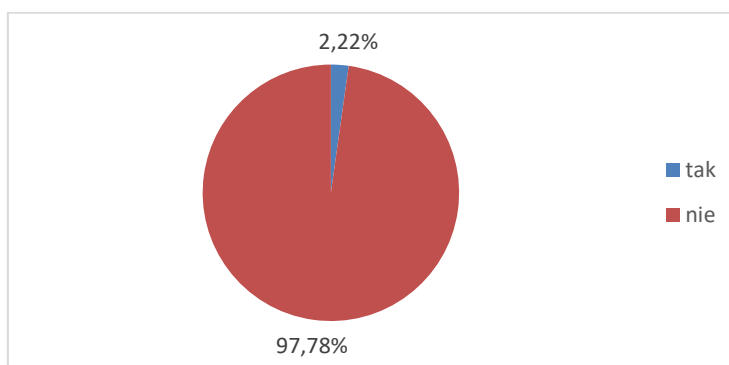
Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?

Problem jazdy pod wpływem alkoholu to kolejna analizowana kwestia. 7,78% ankietowanych przyznało, iż raz zdarzyło im się kierować pojazdem po spożyciu alkoholu, a pozostałe 87,78% osób ankietowanych stwierdziło, że nigdy nie byli w sytuacji prowadzenia samochodu pod wpływem alkoholu.

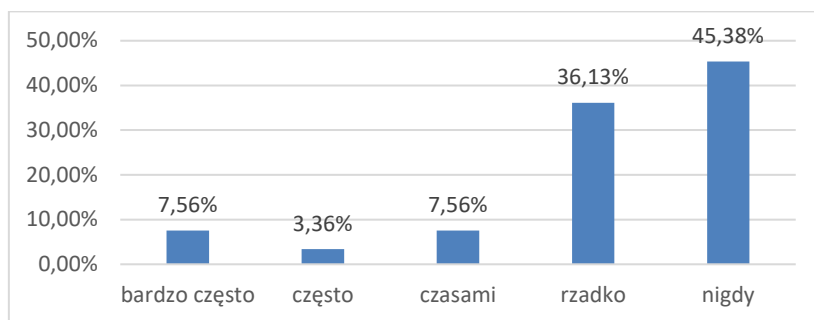
Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu?

Ponadto 97,78% respondentów nigdy nie miało do czynienia z Policją podczas zatrzymania za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu.

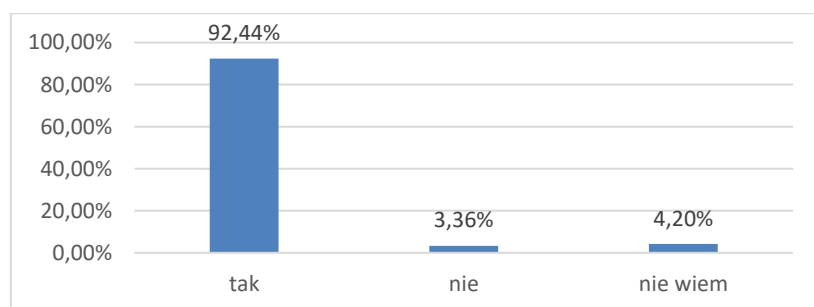
Czy był Pan/i kiedykolwiek zatrzymany za prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości?

Respondenci nie tylko sami wsiadają za kierownicę pod wpływem alkoholu, ale również niektórym osobom zdarzyło się być świadkami takiej sytuacji. 7,56% osób widziało czasami sytuacje, w których ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu. 36,13% respondentów przyznało, że widuje takie sytuacje ale rzadko, natomiast 45,38% ankietowanych nigdy nie widziało takiej sytuacji.

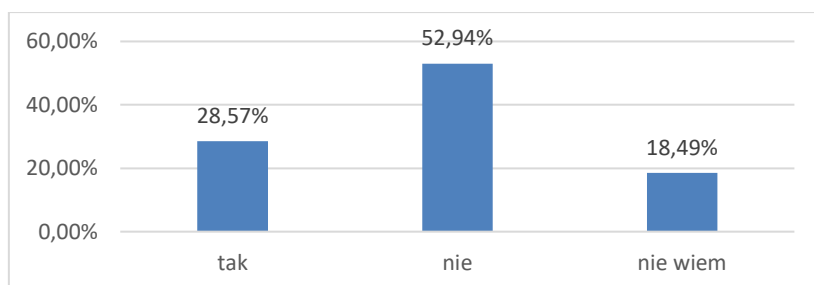
Czy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji, w której ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu?

Dobłą wiadomością jest fakt, iż 92,44% mieszkańców wie, że picie alkoholu przez kobiety w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka a odwrotnie twierdzi 3,36% osób. Dodatkowo 4,20% ankietowanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

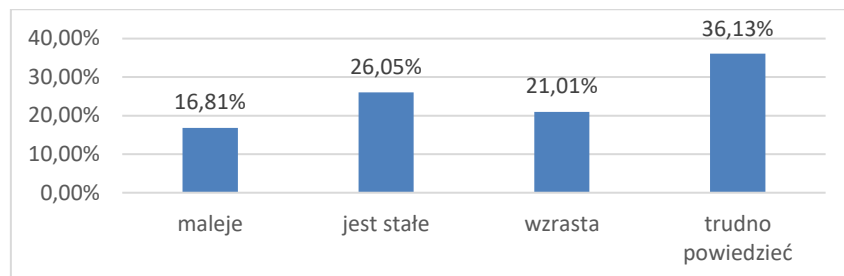
Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka?

Mieszkańcy zapytani o to, czy widują kobiety w ciąży, które spożywają alkohol na terenie Gminy Kobiór stwierdzili w większości (52,94%), że takie sytuacje się nie zdarzają. 28,57% osób ankietowanych twierdzi, że widywało kobiety w ciąży, w takich sytuacjach. Pozostałe 18,49% nie jest w stanie udzielić odpowiedzi na pytanie, ponieważ nie ma wiedzy na ten temat.

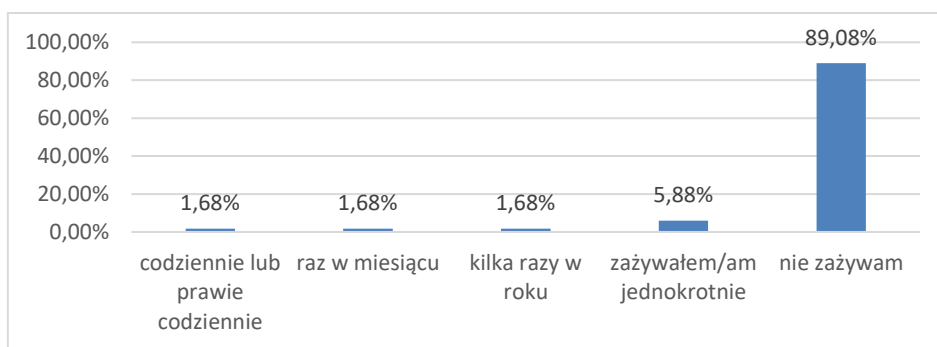
Czy widział/a Pan/i kobiety w ciąży spożywające alkohol na terenie Pana/i miejscowości?

Jeśli chodzi o skalę spożycia alkoholu w Gminie Kobiór, to 21,01% mieszkańców przyznało, iż na przestrzeni ostatnich lat, spożycie alkoholu w ich opinii wzrasta. 26,05% ankietowanych stwierdziło, że spożycie alkoholu ich zdaniem jest stałe, zaś 16,81%, że maleje. 36,13% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

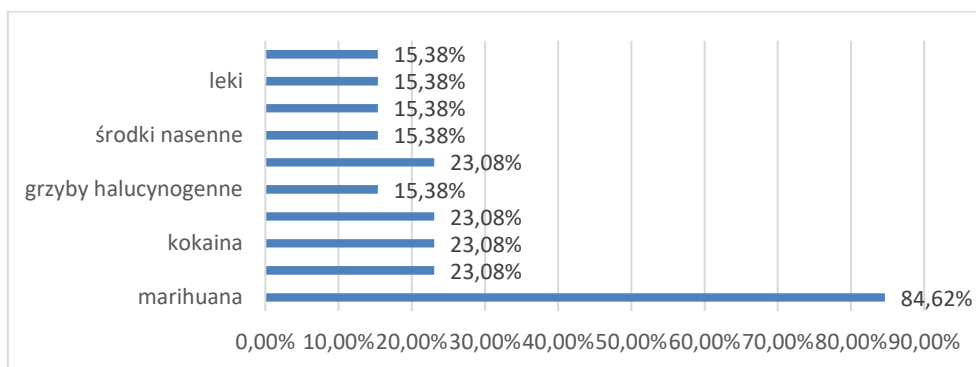
Proszę ocenić czy spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat w Pana/i miejscowości?

Kolejnym, poruszonym w Diagnozie problem, był problem używania narkotyków z perspektywy dorosłych mieszkańców. Celem było oszacowanie skali zjawiska zażywania substancji psychoaktywnych w Gminie Kobiór oraz sprawdzenie stanu wiedzy dorosłej społeczności dotyczącej powyższego problemu. W pierwszym pytaniu ankietowani zostali zapytani o zażywanie narkotyków. 89,08% osób nie zażywa żadnych środków psychoaktywnych. Natomiast pozostali przyznali, że zażywają/zażywali narkotyki: jednokrotnie (5,88%) oraz po 1,68%: codziennie lub prawie codziennie, raz w miesiącu, a także kilka razy w roku.

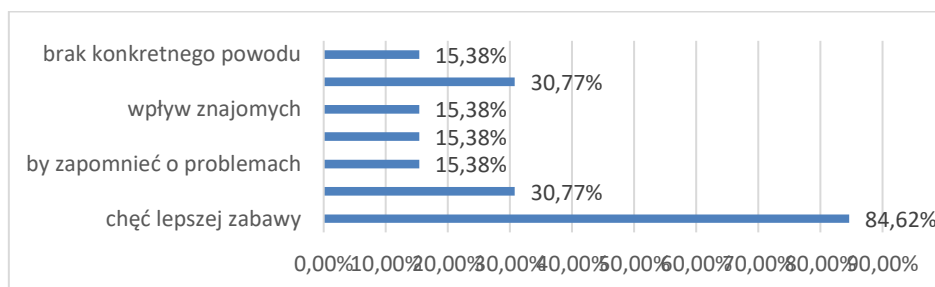
Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)?

Mieszkańcy, którzy przyznali, że kiedykolwiek zażywali narkotyki, używali następujących substancji: marihuana (84,62%) oraz kolejno po 23,08%: ekstazy, LSD, kokaina, a także amfetamina. Reszta ankietowanych (po 15,38%) stosowała: dopalacze, leki, sterydy, środki nasenne lub grzyby halucynogenne.

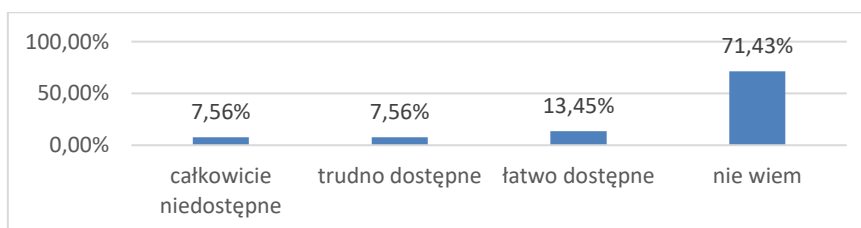
Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i?

Mieszkańców, którzy wskazali, że zażywali kiedykolwiek narkotyki zapytano również z jakich powodów sięgali po substancje psychoaktywne. 84,62% ankietowanych mieszkańców Gminy Kobiór wskazało, że dla lepszej zabawy a po 33,77% dla towarzystwa i z ciekawości. Następnie po 15,38% ankietowanych wybrało odpowiedzi: z braku konkretnego powodu, pod wpływem znajomych, by złagodzić stres, a także by zapomnieć o problemach.

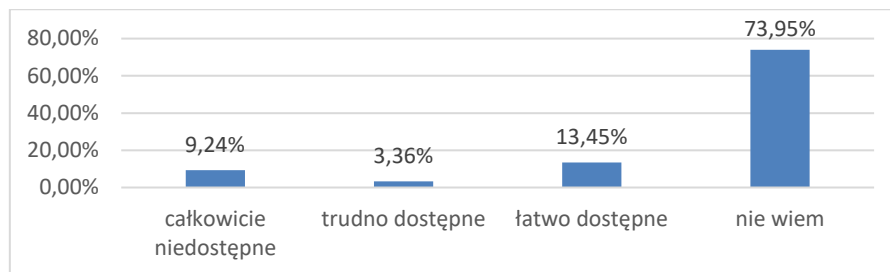
Z jakich powodów sięgnął/ęła Pan/i po wyżej wymienione substancje psychoaktywne?

Analizując dostępność narkotyków w Gminie Kobiór można zauważyć, iż większość mieszkańców nie ma wiedzy na temat dostępności tych substancji (71,43%), natomiast 13,45% osób uważa, że są łatwo dostępne. Kolejno, po 7,56% ankietowanych odpowiedziało, że narkotyki są trudno dostępne lub że substancje psychoaktywne są całkowicie niedostępne.

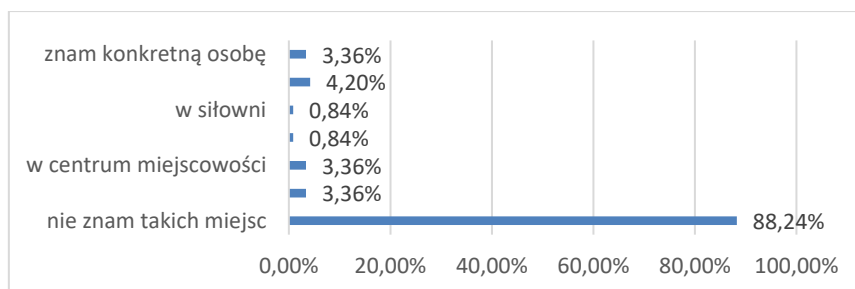
Jak ocenia Pan/ i możliwość pozyskania narkotyków na terenie Pana/i miejscowości?

Podobnie wygląda dostępność dopalaczy z punktu widzenia mieszkańców. Większość osób nie ma wiedzy na temat możliwości pozyskania dopalaczy na terenie ich miejscowości (73,95%). Środki te są łatwo dostępne dla 13,45% mieszkańców oraz trudno dostępne dla 3,36% mieszkańców i całkowicie niedostępne dla kolejnych 9,24% ankietowanych.

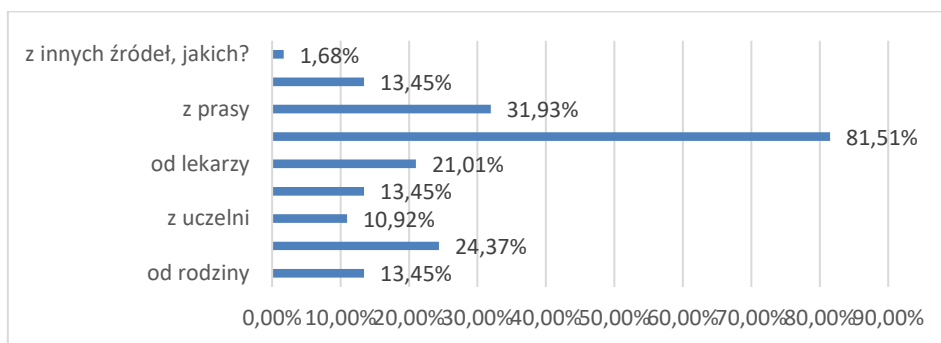
Jak ocenia Pan/i możliwość pozyskania dopalaczy na terenie Pana/i miejscowości?

Zdecydowana większość respondentów również nie zna miejsc, gdzie można kupić substancje psychoaktywne (88,24%). Kolejno ankietowani zaznaczali odpowiedzi m.in: w szkole przed szkołą bądź po 3,36% „znam konkretną osobę”, „w centrum miejscowości”, a także „na osiedlu”.

Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze?

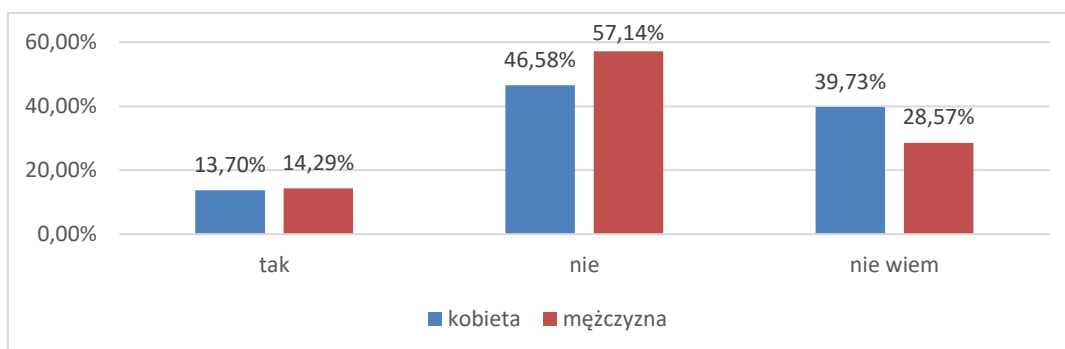
Następnie, ankietowani zostali zapytani, skąd czerpią wiedzę dotyczącą konsekwencji nadużywania substancji psychoaktywnych. Najwięcej mieszkańców stwierdziło, że czerpie wiedzę między innymi z telewizji i Internetu (81,51%) lub z prasy (91,93%). Pozostali uzyskują takie informacje m.in.: od znajomych (24,37%), od lekarzy (21,01%), a także po 13,45%: nie zdobywają informacji na ten temat bądź z pracy. Dodatkowo ankietowani odpowiadali „z innych, źródeł jakich?” jednak nie podając konkretnej odpowiedzi.

Skąd czerpie Pan/i informacje o konsekwencjach nadużywania substancji psychoaktywnych?

Diagnoza – badanie dzieci i młodzieży

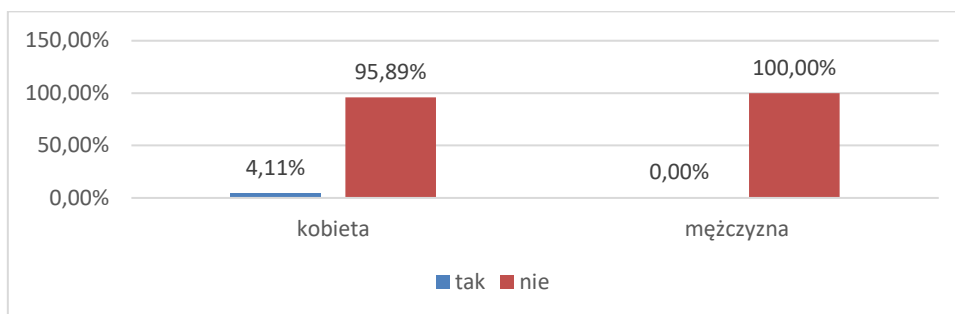
Na początek młodych respondentów zapytano czy ich zdaniem, ich rówieśnicy piją alkohol. Zdaniem uczniów płci męskiej (14,29%) ich rówieśnicy piją alkohol, 28,57% badanych nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie, a 57,14% uczniów twierdzi, że ich rówieśnicy nie piją alkoholu. Dziewczynki w 46,58% stwierdziły, że ich koledzy i koleżanki nie piją alkoholu. 13,70% młodych kobiet uważa, że picie alkoholu przez rówieśników jest zjawiskiem powszechnym. Uczennice w 39,73% przypadków nie udzieliły jednoznacznej odpowiedzi. Poniższy wykres przedstawia obrazowo w liczbach zebrane wyniki:

Czy osoby w Twoim wieku piją alkohol?

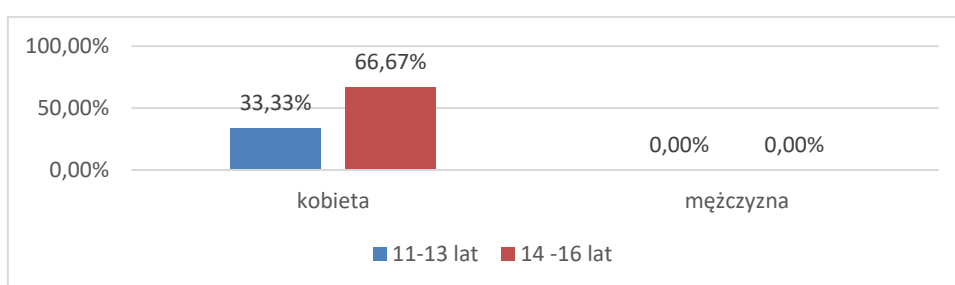
Następnie uczniów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek sięgać po alkohol. Na wykresie możemy zaobserwować, że chłopcy w 100,00% oraz dziewczęta w 95,89% przypadków, nigdy nie próbowali alkoholu. Do spożywania alkoholu przyznały się jedynie 3 dziewczynki (4,11%).

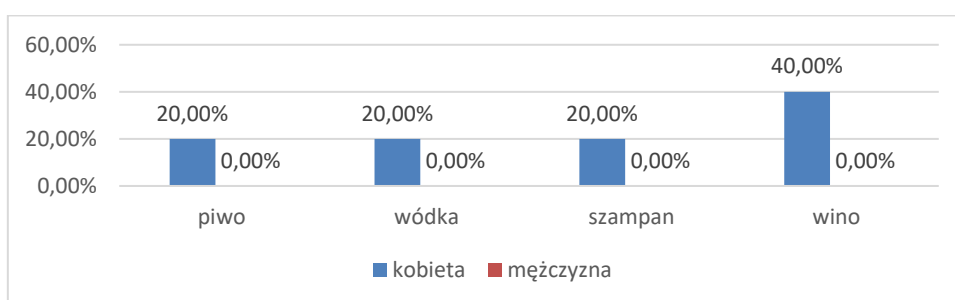
Czy próbowałeś/aś pić alkohol?

Uczennice, które miały już kontakt z alkoholem przyznają, iż po raz pierwszy próbowały tej substancji w wieku 11-13 lat (33,33%) oraz w wieku 14-16 lat (66,67%).

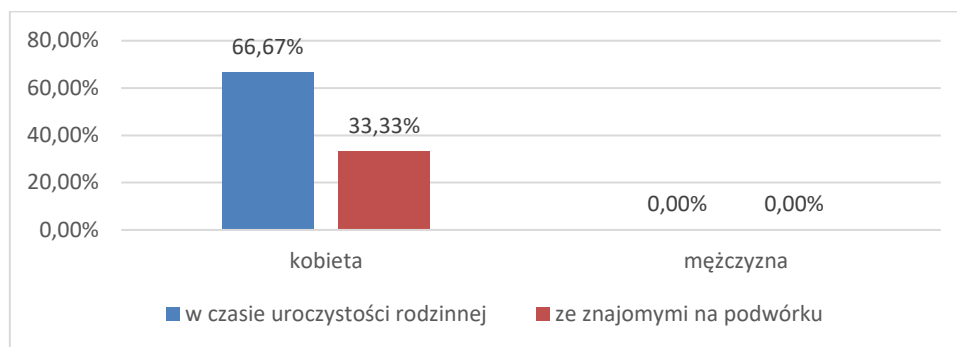
W jakim wieku zacząłeś/zaczęłaś pić alkohol?

Uczennice zapytano również, jaki rodzaj alkoholu zdarzyło im się próbować. Najpopularniejszą odpowiedzią było wino (40,00%), a następnie: wódka, piwo, szampan (po 20,00%)

Jaki rodzaj alkoholu próbowałeś/aś?

Ankietowane deklarują, że po raz pierwszy spróbowały alkoholu podczas uroczystości rodzinnej (66,67%) oraz ze znajomymi na podwórku (33,33%).

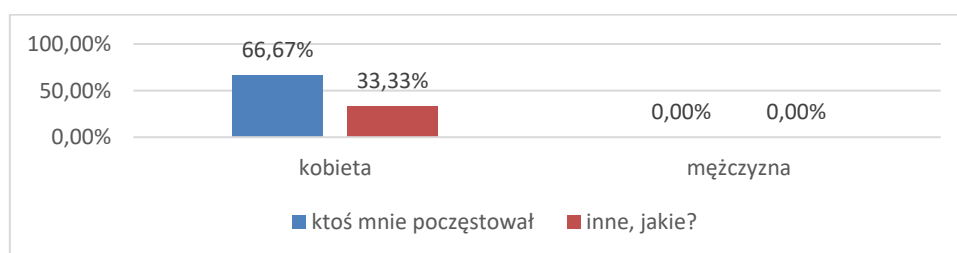
W jakich okolicznościach spożyłeś/aś alkohol po raz pierwszy?

Uczennice zapytane o jakiegokolwiek przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu, odpowiedziały jednogłośnie, że nie doświadczyły żadnych negatywnych skutków picia alkoholu.

Czy miałeś/aś jakieś przykre doświadczenia związane ze spożywaniem alkoholu?

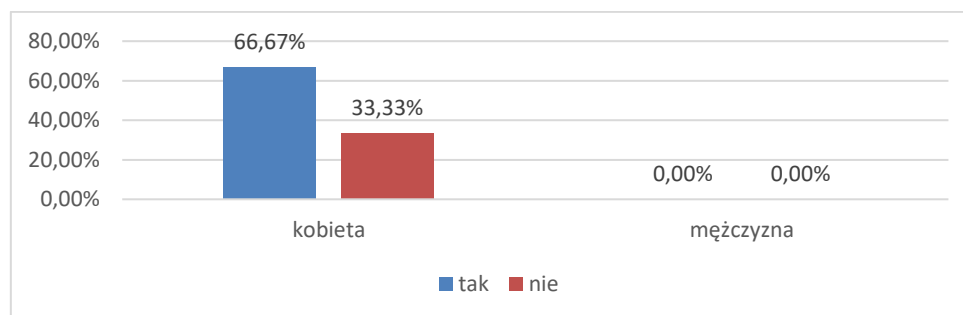
Na pytanie, w jaki sposób uczennice otrzymały alkohol, 66,67% dziewczynek odpowiedziało, że zostały przez kogoś poczęstowane. Ankietowane, które wybrały odpowiedź „inne, jakie?” (33,33%), pisały o tym, że dostały alkohol na spróbowanie od rodziców.

Jak otrzymałeś/aś alkohol?

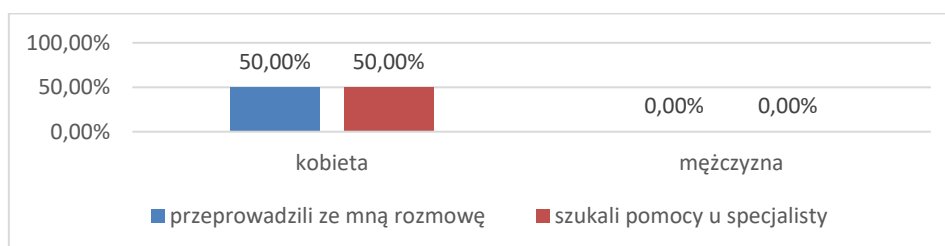
Dodatkowo uczennice, które miały już kontakt z alkoholem zapytano, czy ich rodzice wiedzą o tym fakcie. Co ciekawe, 66,67% dziewcząt przyznało, że ich rodzice wiedzą

o spożywaniu przez nich alkoholu. Pozostałe 33,33% dziewczynek uważa, że ich rodzice nie są świadomi tego faktu.

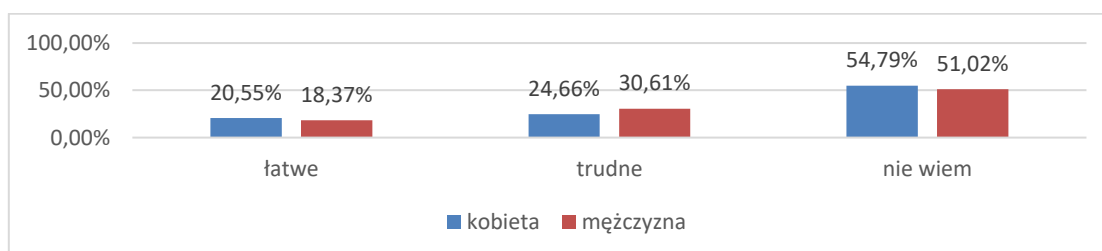
Czy rodzice wiedzą, że próbowałeś/aś pić alkohol?

Uczennicom mającym styczność z alkoholem zadano pytanie o reakcję rodziców. Po 50,00% z nich przyznaje, że rodzice przeprowadzili z nimi rozmowę oraz szukali pomocy u specjalisty.

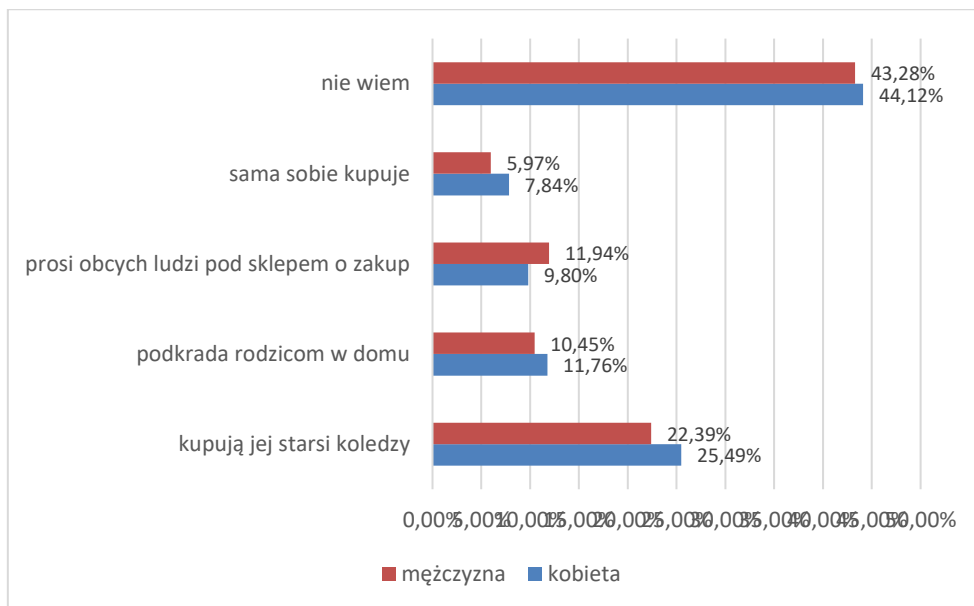
Jak Twoi rodzice zareagowali na spożywanie przez Ciebie alkoholu?

Zdania wszystkich uczniów na temat łatwości zdobycia alkoholu w ich miejscu zamieszkania są podzielone. 30,61% chłopców oraz 24,66% dziewczynek wybrało odpowiedź, która mówiła o tym, że alkohol jest trudny do zdobycia w danej miejscowości. Następnie 18,37% chłopców oraz 20,55% dziewczynek stwierdziło, że kupno alkoholu jest łatwe na terenie Gminy Kobiór. Pozostałe 51,02% chłopców, a także 54,79% dziewczynek nie ma zdania.

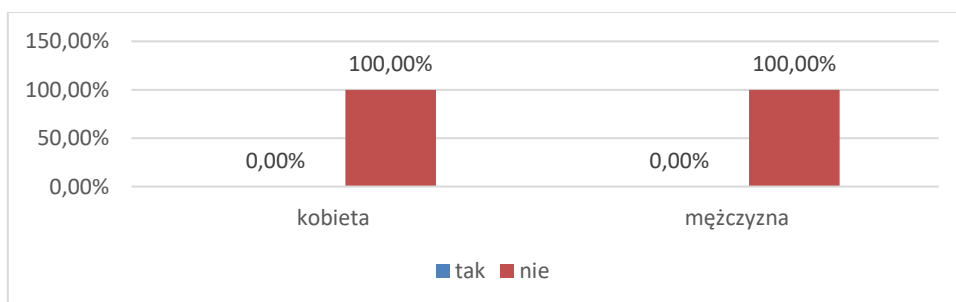
Gdybyś chciał/a zdobyć alkohol w swojej miejscowości byłoby to?

Dodatkowo, uczniowie wymieniali jak ich rówieśnicy mogą zdobywać alkohol. Najczęściej kupują go starsi koledzy (22,39% chłopcy, 25,49% dziewczynek) oraz odsetek uczniów (43,28% chłopców oraz 44,12% dziewczynek) udzielił odpowiedzi „nie wiem”. Może to świadczyć o tym, że nie są oni zainteresowani tematem spożywania alkoholu.

Jak młodzież w Twojej okolicy może zdobyć alkohol?

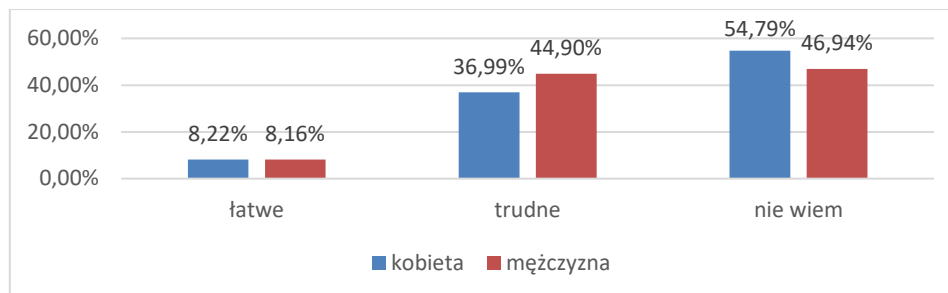
Kolejno, młodych respondentów zapytano, czy próbowali kiedykolwiek zażywać narkotyki. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, 100,00% chłopców i 100,00% dziewczynek nigdy nie próbowało substancji psychoaktywnych.

Czy próbowałeś/aś kiedykolwiek zażywać narkotyki/dopalacze/inne środki psychoaktywne?

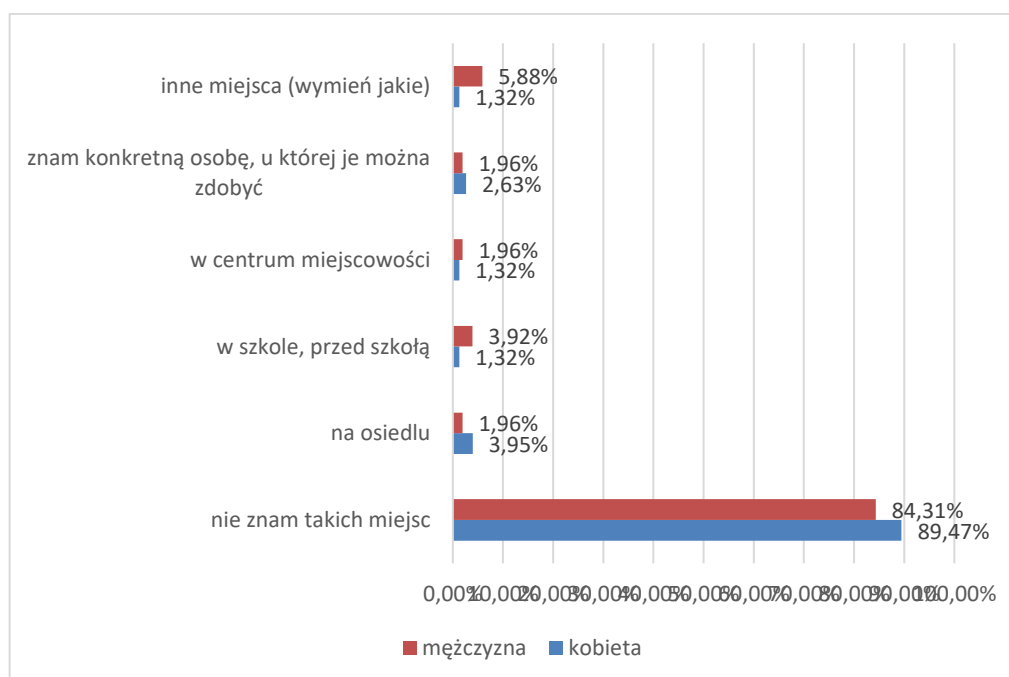
Wszystkich ankietowanych uczniów zapytano, o trudność zdobycia narkotyków i dopalaczy w ich miejscowości. Uczniowie odpowiadali bardzo podobnie. Pewien procent uczniów obu płci uważa, że pozyskanie substancji psychoaktywnych w ich najbliższym otoczeniu jest trudne (44,90% chłopców oraz 36,99% dziewczynek). Pozostałe 46,94%

chłopców oraz 54,79% dziewczynek nie udzieliło konkretnej odpowiedzi, a 8,16% chłopców oraz 8,22% dziewczynek uważa, że zdobywanie narkotyków i dopalaczy na terenie Gminy Kobiór jest łatwe.

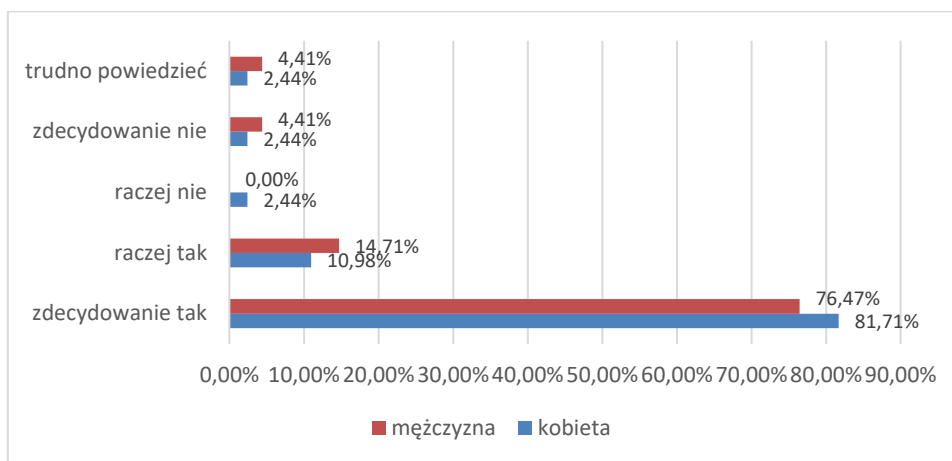
Gdybyś chciał zdobyć narkotyki i dopalacze w swojej miejscowości byłoby to:

Większość uczniów (84,31%) oraz uczennic (89,47%) nie zna miejsc, w których mogą zakupić lub dostać narkotyki i dopalacze. W odpowiedziach „inne, jakie?” (5,88% chłopców, 1,32% dziewczynek), młodzi mieszkańcy nie wymienili: pod wiaduktem od strony leśnika, jeżeli siedzą, znam diler – „Swoboda”, przyjeżdżają z Tychów pod mostem.

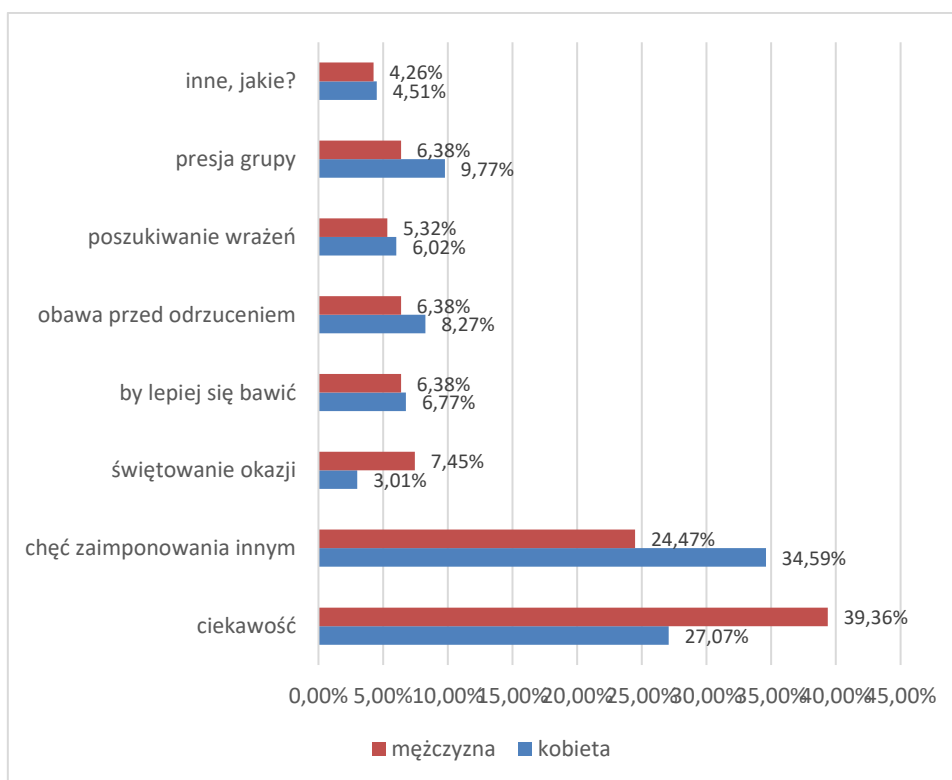
Czy znasz miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze?

Uczniów zapytano o to, czy według nich zażywanie narkotyków i dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia. Zdecydowana większość młodych respondentów przyznała zdecydowanie, że narkotyki i dopalacze są szkodliwe dla zdrowia (76,47% chłopców, 81,71% dziewczynek).

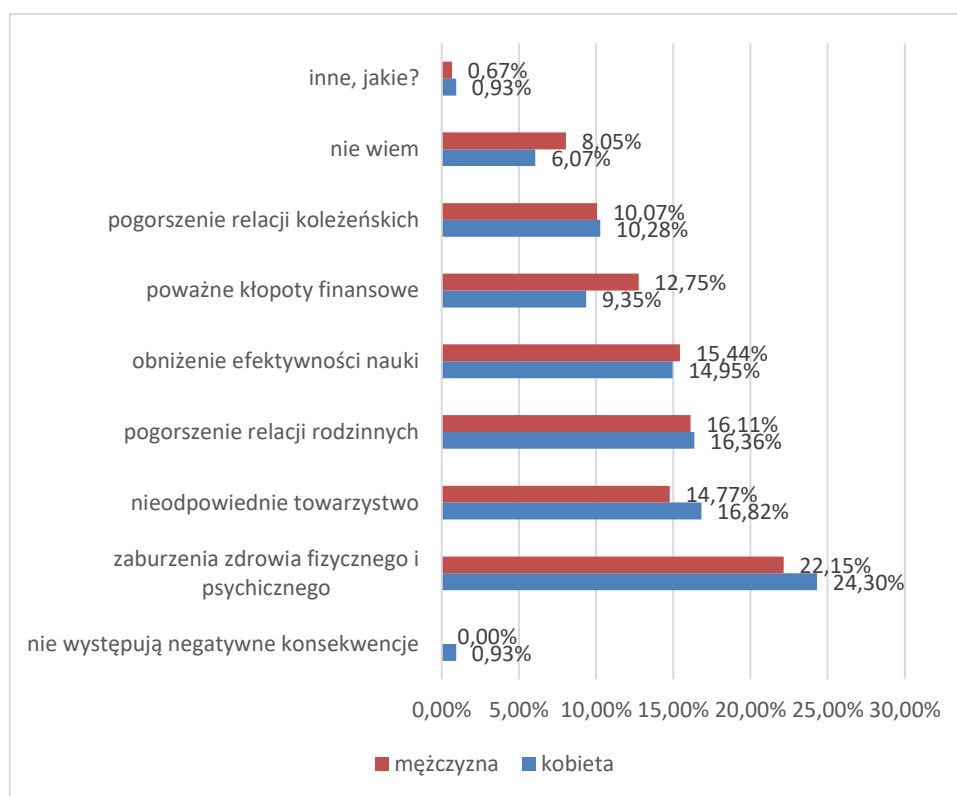
Czy uważasz, że zażywanie narkotyków/ dopalaczy jest szkodliwe dla zdrowia?

Respondenci wymieniali również, z jakich powodów młodzi mieszkańcy zażywają narkotyki. Najczęściej respondenci wymieniali: chęć zaimponowania innym (24,47% chłopców, 34,59% dziewczynek), ciekawość (39,36% chłopców, 27,07% dziewczynek) oraz przez presję grupy (6,38% chłopców, 9,77% dziewczynek). Dodatkowo w odpowiedzi „inne, jakie?” (4,26% chłopców, 4,51% dziewczynek), uczniowie napisali: „nie wiem”, problemy rodzinne, patologia w domu, „rodzice ich pewnie biją”, dla zabawy, „chcą móc poczuć się dobrze i zapomnieć o codzienności i problemach”.

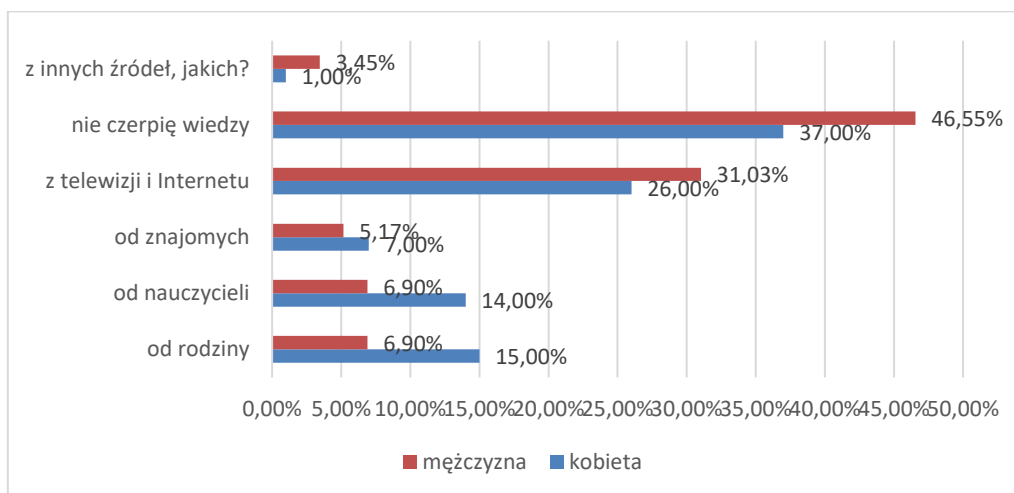
Z jakich powodów według Ciebie osoby w Twoim wieku sięgają po alkohol, narkotyki, dopalacze?

Respondenci wymieniali, jakie mogą być negatywne konsekwencje uzależnienia od alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych. Młodzi ankietowani najczęściej wymieniali: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego (22,15% chłopców, 24,30% dziewczynek), nieodpowiednie towarzystwo (14,77% chłopców, 16,82% dziewczynek), czy też pogorszenie relacji rodzinnych (16,11% chłopców, 16,36% dziewczynek). W odpowiedzi „inne, jakie?” (0,67% chłopców, 0,93% dziewczynek), młodzi mieszkańcy pisali: śmierć, marnowanie pieniędzy oraz „łatwo się w tym zatracić”.

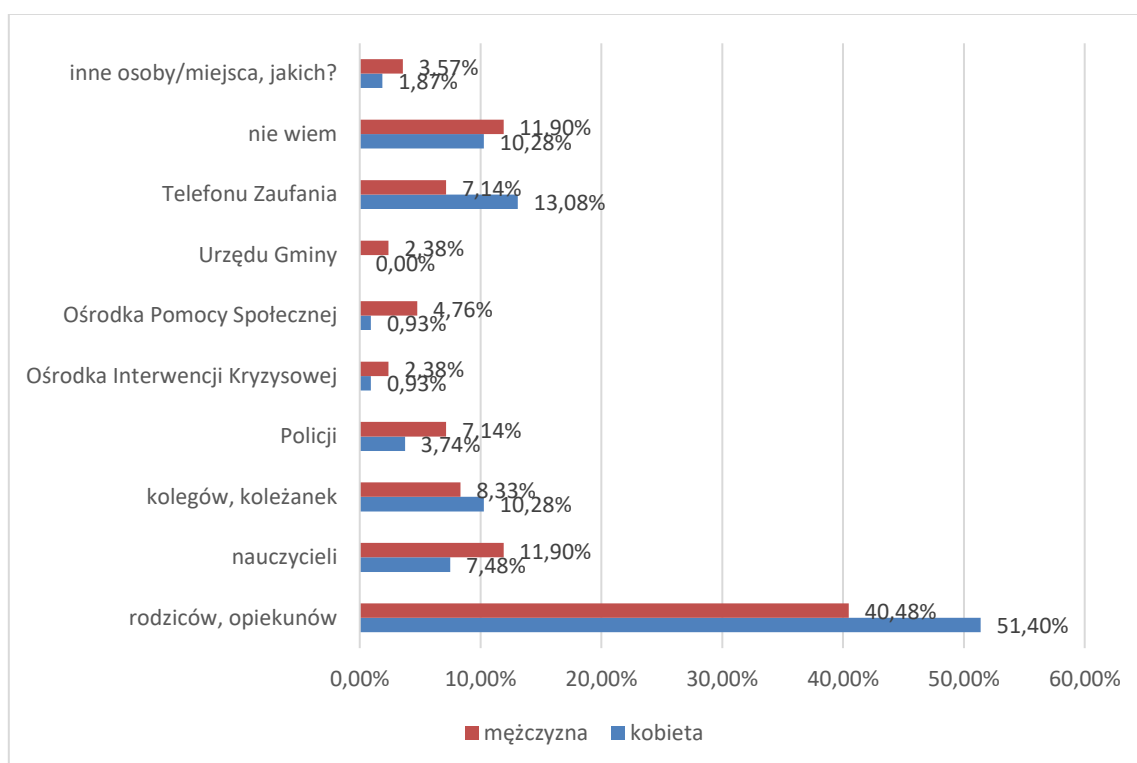
Jakie według Ciebie mogą być negatywne konsekwencje związane z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków, dopalaczy?

Ważną rzeczą w dzisiejszych czasach jest odpowiednie edukowanie młodzieży w temacie zagrożeń i konsekwencji płynących z zażywania środków psychoaktywnych. Większość uczniów czerpie wiedzę ze środków masowego przekazu, jakimi są Internet i telewizja, gdzie informacje na powyższy temat znalazło 31,03% chłopców oraz 26,00% dziewcząt. Pokażna grupa ankietowanych, stanowiąca 46,55% chłopców i 37,00% dziewczynek, nie czerpie żadnych informacji na ten temat, może to oznaczać, że młodzi mieszkańcy nie są zainteresowani tym tematem. W odpowiedzi „inne, jakie?” (3,45% chłopców, 1,00% dziewczynek), badani uczniowie wymienili: „z wiadomości ale jakoś się takimi sprawami nie interesuje” oraz Internet.

Skąd czerpiesz wiedzę dotyczącą narkotyków i dopalaczy?

Kolejno, młodzi ankietowani najchętniej zwróciliby się z problemem dotyczącym uzależnienia od narkotyków, dopalaczy czy alkoholu do ich rodziców i opiekunów (40,48% chłopców, 51,40% dziewczynek), kolegów i koleżanek (88,33% chłopców, 10,28% dziewczynek) czy też zwróciliby się do nauczycieli (11,90% chłopców, 7,48% dziewczynek). W odpowiedzi „inne osoby/miejsca, jakich?” (3,57% chłopców, 18,7% dziewczynek), młodzi mieszkańcy wymieniali: do nikogo, „do mojej najlepszej przyjaciółki”, do siostry, „nikt by się nie dowiedział, byłoby mi wstyd”.

Do kogo zwróciłbyś się o pomoc mając problem związany z alkoholem, narkotykami lub dopalaczami?

Rozpoznanie – ankieta dot. uzależnień behawioralnych

Wobec faktu, iż Diagnoza przeprowadzona w Gminie Kobiór nie uwzględniała rozpoznania w zakresie uzależnień behawioralnych (była realizowana przez wprowadzeniem zmian do ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz przeciwdziałania alkoholizmowi), zdecydowano się na przeprowadzenie ankiet, między innymi wśród pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, czy nauczycieli szkół z terenu Gminy. Pracownicy GOPS, a także nauczyciele, najlepiej znają problemy społeczne z jakimi mierzy się społeczność lokalna, w tym młodzież, stąd rozwiązanie to uznane zostało za zasadne i miarodajne.

W ocenie badanych osób na terenie Gminy można spotkać się z następującymi rodzajami uzależnień behawioralnych:

- Gry komputerowe i na telefon;
- Portale społecznościowe – lęk przed utratą informacji, potrzeba kontroli i stałego monitorowania zdarzeń na portalach;
- Hazard;
- Zakupoholizm.

Problemy te mają wielopłaszczyznowy wpływ na dysfunkcję rodziny, przede wszystkim poprzez problemy finansowe, jak również zaburzenia więzi emocjonalnych (ich rozluźnienie), zaburzenia komunikacji werbalnej, agresję, wyalienowanie, zaburzenia w postrzegania świata realnego i wirtualnego, jak również zachowania nieadekwatne do wieku i roli społecznej.

W przypadku powstania problemu o charakterze uzależnienia behawioralnego, mieszkańcy Gminy mogą zwrócić się o pomoc do GOPS – Punkt Konsultacyjny bądź do placówek ochrony zdrowia, jak również placówek oświatowych – psycholog lub pedagog szkolny.

W ocenie ankietowanych osób, Gmina podejmuje odpowiednie działania, mające na celu ograniczenie uzależnień behawioralnych. Organizowane są imprezy okolicznościowe, turnieje, wyjazdy, konkursy, zajęcia pozaszkolne podczas wakacji/ferii.

Celem zapobiegania uzależnieniom behawioralnym, wskazane jest podjęcie działań w zakresie:

- edukacji rodziców i osób dorosłych – w formie kampanii;
- organizacja zajęć pozalekcyjnych promujących aktywne spędzanie czasu wolnego.

Szkolenia pracowników oraz edukacja mieszkańców na temat zagrożeń zawsze są elementem ważnym w profilaktyce. W ocenie ankietowanych osób, wiedza pracowników instytucji pomocowych funkcjonujących na terenie Gminy jest wystarczająca, jednakże szkolenia pomagają w przełamywaniu schematów działania i z tego powodu ważne jest, by odbywały się cyklicznie. Mieszkańcy poszukują informacji najczęściej w sytuacji, gdy uzależnienie jest już silnie widoczne i wpływa na dezorganizację życia rodzinnego, szkolnego lub zawodowego. Ze względu na fakt, że najbardziej zagrożoną grupą społeczną są dzieci i młodzież, która dodatkowo w wyniku nauczania zdalnego, w znacznej mierze „przeniosła” swoje życie do rzeczywistości wirtualnej wskazanym byłoby podjęcie działań edukacyjnych wobec rodziców. Szkolenia i zajęcia takie, w szczególności powinny dotyczyć objawów i skutków uzależnień behawioralnych dzieci i młodzieży oraz edukacji w zakresie organizowania życia rodzinnego w taki sposób, aby dać przykłady alternatywnego spędzania czasu wolnego, rozładowywania napięć oraz budowania relacji.

Wnioski i rekomendacje

Wobec problemów uzależnień, jakie były przedmiotem Diagnozy, wystosowano następujące wnioski oraz rekomendacje.

- Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożeni uzależnieniem od alkoholu oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom.
- Należy zacząć zapobiegać rozwijaniu się uzależnienia od alkoholu. Rekomenduje się tworzenie kampanii, które będą miały na celu informowanie mieszkańców, o tym jakie mogą być konsekwencje spożywania dużej ilości alkoholu.
- Poleca się również szkolenie pracowników lecznictwa odwykowego, w zakresie doskonalenia zawodowego w tematyce o osobach uzależnionych od alkoholu. Szkolenia powinny odbywać się nie tylko wśród pracowników, lecz również kadra kierownicza powinna mieć wiedzę w zakresie reagowania i interwencji wobec mieszkańców uzależnionych lub stwarzających zagrożenie dla innych.
- Rekomenduje się aby Policja prowadziła szeroko zakrojone akcje prewencyjne, które będą związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu.
- Dodatkowo, warto rozpocząć cykl szkoleń eksperckich skierowanych do kierowców z zakresu bezpiecznej jazdy oraz organizować kampanie informacyjne dla mieszkańców

w celu uświadomienia im o konsekwencjach związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje plakatowe, konkursy, czy też akcje ulotkowe na terenie gminy.

- Rekomenduje się prowadzenie warsztatów w placówkach leczenia uzależnień, Ośrodkach Pomocy Społecznej oraz innych organizacjach pomocowych.
- Rekomenduje się również szkolenia dla kadr – pracowników socjalnych, nauczycieli, terapeutów w zakresie pracy z osobami zażywającymi narkotyki w sposób okazjonalny lub szkodliwy, a także inwestycje w sprzęt i materiały, które będą podnosić umiejętności terapeutów.
- Udostępniać kampanie na stronach Internetowych bądź społecznościowych, a także działać w lokalnej telewizji.
- Rekomenduje się kontynuowanie działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą, alkoholizmem, czy też narkomanią.
- Mieszkańcy powinni mieć dostęp do informacji na temat tego, z jakiej formy pomocy mogą skorzystać w przypadku uzależnień (nie tylko ich samych, ale też rodziny i bliskich).
- Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup.
- W przypadku **sprzedawców** rekomenduje się dalszą kontrolę sprzedaży alkoholu na terenie gminy. 75,00% badanych stwierdziło, że nigdy nie uczestniczyli oni w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu.
- Rekomenduje się nakłanianie sprzedawców do czynnego uczestnictwa w szkoleniach organizowanych przez gminę oraz kontrola punktów sprzedaży po zorganizowanym szkoleniu.

Główne kierunki dalszych działań z zakresu przeciwdziałania i rozwiązywania problemu alkoholowego, narkotykowego, palenia papierosów oraz przemocy wśród młodych mieszkańców (uczniów) Gminy Kobiór powinny polegać na:

- Dalszym podejmowaniu działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytane o to, do kogo zwróciliby się mając problem związany z uzależnieniami, między innymi wymienili nauczycieli, wychowawców klas, psychologów szkolnych. Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy.
- Zachowania ryzykowne są podejmowane przez młodzież często poza szkołą, gdzie nie daje to szkole możliwości wpływu na młodych ludzi – stąd ogromna rola rodziców, ich wiedzy oraz umiejętności współpracy z dzieckiem w zakresie kształtowania właściwych zachowań.
- Rekomenduje się rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej. Uczniowie powinni korzystać z warsztatów psychologicznych, które mogłyby polegać m.in. na praktycznych ćwiczeniach pracy nad swoją samooceną i bardzo ważną w tym wieku – asertywnością.
- Poleca się zapewnienie warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach.
- Rekomenduje się prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzież.
- Zachęca się zatem wprowadzenie Programów Rekomendowanych w szkołach.
- Zwiększenie kontroli punktów sprzedaży alkoholu, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk powinien być kładziony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów.
- Zaszczepieniu wśród uczniów zdrowego stylu życia, poprzez organizowanie konkursów sportowych, obozów sportowych oraz ciekawych zajęć WF. Dodatkowo, poleca się rozmieszczenie w szkołach plakatów o tematyce zdrowego stylu życia i korzyści z nim związanych.
- Rekomenduje się obserwacje uczniów, w celu zidentyfikowania problemu narkotykowego w szkole. Pomimo tego, że uczniowie przyznali, iż nie zażywają

narkotyków, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych, poleca się organizowanie warsztatów dla kadry pracowniczej szkoły – przede wszystkim na temat tego, jak wykrywać objawy stosowania substancji psychoaktywnych.

ROZDZIAŁ II – ZAŁOŻENIA I ADRESACI PROGRAMU

Niniejszy Program, zgodnie z ust. 2a, jaki został dodany do art. 4¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, opracowany został na okres 4 lat. Program zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych (wynikających z przeprowadzonej diagnozy) oraz wykorzystaniem istniejących zasobów instytucjonalnych i osobowych służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Adresatami Programu są mieszkańcy Gminy Kobiór, w szczególności:

- osoby uzależnione (przede wszystkim od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ale również borykające się z innymi typami uzależnień, zwłaszcza uzależnień behawioralnych);
- członkowie rodzin z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami, w tym osoby współuzależnione;
- dzieci i młodzież szkolna, w tym ze środowisk zagrożonych i z problemami wynikającymi z uzależnień (ze szczególnym uwzględnieniem uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży);
- najbliższe otoczenie osób uzależnionych.

ROZDZIAŁ III – REALIZATORZY PROGRAMU (POSIADANE ZASOBY)

Jak zostało to już wskazane, realizatorem niniejszego Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kobiórze . Jednakże, aby zapobiegać negatywnym zjawiskom społecznym, należy włączyć do współpracy/współrealizacji Programu następujące podmioty:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
2. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
3. Punkt Konsultacyjny (funkcjonujący w ramach GOPS),
4. Placówki oświatowe – Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Kobiórze.
5. Pozostałe podmioty i jednostki, funkcjonujące w zakresie realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej oraz świadczeń zdrowotnych, które swoimi działaniami mogą wesprzeć ww. jednostki, w tym m.in.: Gminny Dom Kultury
6. Policja – Komenda Powiatowa Policji w Pszczynie.

ROZDZIAŁ IV – CELE PROGRAMU

Zgodnie z art. 4¹ ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, Gminny Program „*stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia*”. Opracowane Cele niniejszego Programu, jak również Zadania (określone w następnym Rozdziale), są zatem zgodne z Narodowym Programem Zdrowia 2021-2025, jak również Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kobiór na lata 2021-2026.

Działania podejmowane w ramach Gminnego Programu mają na celu m.in.:

1. Rozpoznawanie specyfiki problemów uzależnień na terenie Gminy Kobiór oraz potrzeb lokalnego środowiska w zakresie pomocy w ich rozwiązywaniu;
2. Zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych oraz członków ich rodzin;
3. Zmniejszenie rozmiarów aktualnie istniejących problemów uzależnień i zapobieganie powstawaniu nowych;
4. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych dotyczących szkód wynikających z nadużywania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dorosłych oraz dzieci i młodzież, jak również odnośnie uzależnień behawioralnych;
5. Upowszechnianie informacji o formach poszukiwania pomocy oraz instytucjach świadczących pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom;
6. Upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności w rodzinie z problemem alkoholowym;
7. Promocję zdrowego stylu życia i zachęcanie do różnorodnych form aktywności mieszkańców gminy (bez środków uzależniających);
8. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców;
9. Podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień.

Wskazane powyżej cele, należy określić jako Cele Strategiczne Gminnego Programu.

ROZDZIAŁ V – ZADANIA PROGRAMU I SPOSOBY ICH REALIZACJI.

Zadanie 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

1. Prowadzenie Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym, uzależnieniami behawioralnymi, w tym problemem przemocy (w tym wynagrodzenie zatrudnionych specjalistów, utrzymanie punktu) – kontynuacja działania.
2. Upowszechnianie informacji o placówkach leczenia odwykowego.
3. Prowadzenie rozmów przez członków GKRPA, motywujących do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
4. Przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób nadużywających alkoholu, rozpatrywanie zgłoszeń i pism z Policji, GOPS i innych instytucji, uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.
5. Finansowanie kosztów sporządzenia opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
6. Współpraca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z dyrektorami szkół, przedszkoli i Policją w rozpoznawaniu zjawisk patologicznych wśród młodzieży szkolnej pod kątem ujawniania zagrożeń spowodowanych nadużywaniem napojów alkoholowych, narkotyków, dopalaczy i innych środków uzależniających.
7. Udzielanie osobom zainteresowanym i ich rodzinom aktualnych informacji na temat dostępnych placówek pomocy oraz instytucji, które są włączone w systemowe wspieranie rodzin uwikłanych w problemy alkoholowe. Informowanie mieszkańców Gminy o możliwości skorzystania z wsparcia dla osób uzależnionych jak i współuzależnionych członków rodziny poprzez informacje na stronie internetowej Gminy Kobiór oraz tablicy informacyjnej.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

1. Umożliwianie ofiarom przemocy w rodzinie korzystania ze specjalistycznej pomocy np. psychologicznej, prawnej, zdrowotnej.
2. Dofinansowanie działalności specjalistycznych miejsc pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności pomoc dzieciom pokrzywdzonym (grupy wsparcia, pomoc psychologa, itp.).
3. Uruchamianie procedury Niebieskiej Karty w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie.
4. Kierowanie osób nadużywających alkoholu, o których mowa w art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, na badanie biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia oraz finansowanie kosztów tych badań.
5. Kierowanie do sądu wniosku o wszczęcie postępowania o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu oraz finansowanie kosztów postępowań sądowych.
6. Upowszechnianie informacji dotyczących uzależnień, w szczególności alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych (przewodniki, ulotki, plakaty, broszury, czasopisma, książki, kampanie lokalne, gadżety itp.).

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, jak również przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

1. Organizowanie i finansowanie profesjonalnych, autorskich programów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych i terapeutyczno-wychowawczych przeznaczonych dla dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców.

2. Udział w ogólnopolskich kampaniach i akcjach informacyjno-profilaktycznych, w tym zakup niezbędnych ulotek, broszur, plakatów, gadżetów oraz ich dystrybucja, w szczególności dotyczących pijanych kierowców, kobiet w ciąży spożywających alkohol, przemocy w rodzinie, dopalaczy.
3. Organizowanie i finansowanie spektakli profilaktycznych, zajęć, imprez, spotkań, wyjazdów profilaktycznych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych i turystycznych integrujących społeczność lokalną, promujących zdrowy styl życia i ograniczających spożywanie alkoholu.
4. Organizowanie i finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, tworzenie dzieciom, młodzieży i dorosłym warunków do spędzania czasu wolnego (np. wyjazdy, zabawy, koła zainteresowań, kluby).
5. Organizowanie konkursów mających podłoże profilaktyczne i promujących zdrowy styl życia, zakup nagród, upominków, poczęstunku dla uczestników.
6. Organizowanie i finansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, na obozach, biwakach, wycieczkach, koloniach, półkoloniach, których program obejmuje zajęcia z elementami profilaktycznymi, socjoterapeutycznymi z uwzględnieniem profilaktyki uniwersalnej zgodnie z wytycznymi NPZ.
7. Diagnozowanie i monitorowanie problemów społecznych, w tym uzależnień i przemocy na terenie Gminy.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służące rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

1. Wspieranie działań profilaktycznych podejmowanych przez inne instytucje, organizacje pozarządowe, kościoły i osoby fizyczne działające na rzecz osób i rodzin z problemem alkoholowym, w tym osób współuzależnionych, osób z zespołem DDA oraz dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym – FAS.
2. Współdziałanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie rozwiązywania problemów w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym.
3. W miarę posiadanych środków wspomaganie świetlic środowiskowych i stowarzyszeń

działających na terenie gminy , które realizują program wychowawczo profilaktyczny i promują postawy oraz zachowania społecznie akceptowane.

4. Kontynuowanie współpracy z Policją w zakresie kontroli przestrzegania zapisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez placówki korzystające z zezwoleń na handel napojami alkoholowymi na terenie gminy.
5. Współpraca z Policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą w szkołach.
6. Udzielanie wsparcia materialnego i edukacyjnego dla inicjatyw podejmowanych przez podmioty zajmujące się statutowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
7. Dofinansowanie programów dla osób uzależnionych od alkoholu, realizowanych przez stowarzyszenia.
8. Współdziałanie pracowników socjalnych z kuratorami sądowymi, asystentami rodzin, wykonującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu.

Zadanie 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

1. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla sprzedawców i właścicieli sklepów handlujących napojami alkoholowymi.
2. Przeprowadzanie kontroli przestrzegania zasad określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w podmiotach prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży.
3. Współpraca z organami i instytucjami w przypadku naruszenia ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

ROZDZIAŁ VI – FINANSOWANIE ZADAŃ

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie będą środki finansowe budżetu Gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Dochody te stanowią dochód gminy, który w całości jest przeznaczony na realizację programu.

Dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki, pozyskiwane z tzw. „opłat za małpki” na przeciwdziałanie negatywnym skutkom spożywania alkoholu.

Poza wyżej wymienionymi źródłami finansowania, Gmina może uwzględnić w budżecie dodatkowe środki własne, w związku z realizacją zadań wynikających z niniejszego Programu.

ROZDZIAŁ VII –GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W KOBIORZE

Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. inicjowanie działań zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu od alkoholu osób zgłoszonych jako nadużywające alkoholu,
2. podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu:
  - udzielanie informacji na temat możliwości leczenia uzależnienia,
  - motywowanie do podjęcia terapii odwykowej,
  - udzielanie informacji o działających grupach wsparcia, klubach i stowarzyszeniach abstynenckich,
3. kontrolowanie przestrzegania warunków sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych,
4. propagowanie i popularyzowanie wiedzy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
5. współpraca z organizacjami, placówkami, instytucjami i osobami fizycznymi związanymi z problematyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
6. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych,
7. współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w zakresie udzielania stosownego wsparcia i informacji ofiarom przemocy domowej o możliwości ich powstrzymania, a także podejmowanie działań zmierzających do uruchomienia interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej,
8. udzielanie informacji na temat możliwości pomocy i kompetencji poszczególnych służb z terenu gminy i powiatu, które zajmują się profesjonalną i systemową pomocą dla osób i rodzin z problemem alkoholowym lub występowaniem przemocy domowej,
9. w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym, stosowanie procedury „Niebieskiej Karty” i współpraca z zespołem interdyscyplinarnym działającym na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
10. współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Kobiórze mająca na celu prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych.

Zasady wynagradzania Członków Komisji

1. Osobom powołanym w skład GKRPA w Kobiórze przysługuje wynagrodzenie za pracę w Komisji. Do podstawowych obowiązków wszystkich członków Komisji należy m.in. udział w posiedzeniach Komisji, prowadzenie rozmów motywujących z osobami kierowanymi do Komisji, przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych, opiniowanie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Gminy.
2. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje za jedno posiedzenie wynagrodzenie w wysokości:
  - 440 zł – Przewodniczący;
  - 320 zł – pozostali Członkowie Komisji.
3. Kwoty określone w pkt. 2 są kwotami brutto, od których będzie odprowadzana zaliczka na podatek dochodowy oraz składka zdrowotna.
4. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 2, przysługuje za udokumentowany podpisem na liście obecności udział w posiedzeniu Komisji. Zatwierdzona przez Przewodniczącego Komisji, lista obecności stanowi załącznik do protokołu z posiedzenia Komisji.
5. Członkom Komisji przysługuje również zwrot kosztów podróży wynikających z realizacji zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi m.in. wyjazdy na szkolenia, narady, konferencje, kontrole punktów sprzedaży, według zasad obowiązujących przy rozliczeniach podróży służbowych pracowników na terenie kraju.
6. Wynagrodzenie wypłacane jest w terminie do 14 dni od daty posiedzenia. Wypłata następuje na rachunek bankowy, wskazany przez Członka Komisji.

ROZDZIAŁ VIII – POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Program obejmuje zadania do realizacji od dnia 01.01.2022 r. do dnia 31.12.2025 r.
2. Działalność GKRPA jest finansowana w ramach realizacji Gminnego Programu.
3. Nadzór nad realizacją Programu sprawuje Wójt Gminy Kobiór.
4. Wójt Gminy Kobiór sporządza corocznie raport z wykonania i efektów realizacji Gminnego Programu za dany rok. Raport ten Wójt przedkłada Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.
5. Wójt Gminy Kobiór sporządza, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informację z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu, i przesyła ją do tegoż Centrum w terminie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.
6. Przy realizacji programu należy współpracować ze wszystkimi instytucjami i organizacjami statutowo zobowiązanymi do rozwiązywania problemów alkoholowych, problemu narkomanii, a także innych uzależnień (zwłaszcza behawioralnych).